

ка и, кое-то е още по-важно то было тъй съврзано съ земя-та, що-то, щомъ понятие-то за негово-то движение наченвало да са колебае, тосъ-часъ, безминутно забавване, раждала са мысъл за движение-то на земя-та. Много връме философътъ са намървали въ недоумъніе, смущаванъ отъ съмнѣнія, забыколенъ отъ прѣдразсѫдъци и пристиснятъ отъ мъчнотіи; но най-послѣ, като възлѣзъ по-высоко въ всестранно-то обсѫжданіе на истината, той напустналъ земя-та, смѣло прѣминалъ прѣзъ пространство-то и са спрѣль на слънце-то. Съ въображениe, надарено съ най-необыкновенна сила, той принесъ тамъ съ себе всички небесни явленія, които били толко-то добре познаты на око-то му, кога-то ги той глѣдалъ отъ земя-та. Тука му прѣстоила дѣлга върволица изслѣданія. Той наченва най-напрѣдъ отъ своя-та сега далечъ отъ него земя. Нейна-та неподвижность исчезнала, той види какъ сега тя са ноши по пространство-то по сѫща-та орбита, по коя-то нѣкогашъ са двигала слънце-то. Сѫщи-тѣ съзвѣздія бѣлѣжатъ нейния путь, сѫщи періодъ на обръщеніе-то, сѫщи-тѣ неравенства въ движениe-то; всичко що слънце-то изгубило придобылаго земя-та.

До сега таквози измѣненіе било безъ особенни послѣдствія. Той сега обръща вниманиe-то си на планеты-тѣ, и прѣдъ очи-тѣ му са открытия най-прѣкрасна картина. Сложны-тѣ скитанія на планеты-тѣ, тѣхни-тѣ спирания, тѣхни-тѣ отстѫпателни движения—всичко исчезнало, и това, че тѣ хармонически са носятъ около него. Земя-та, лишена отъ своя-та неподвижность; тръгнала по своя-та орбита, пристъединила са къмъ свои-тѣ сестры—планеты-тѣ, и прѣдала по голъмо съвршенство на цѣла-та система. Колебанія-та на Меркурія и Венера прѣсторили са въ правилни обръщанія, като са намѣрвали се пакъ най-близо до слънце-то; съдѣ тѣхъ вървяла земя-та, послѣ Марсъ, Юпитеръ, и най-подиръ отъ всички Сатурнъ, далечъ въ пространство-то, полегка вървялъ по своя-та огромна орбита. Всички-тѣ са движали по едно и сѫщо направлениe, и тѣхни-тѣ пижища занимавали единъ и сѫщи небесенъ поясъ.

Очарованъ отъ това прѣкрасно зрѣлище, философътъ са обръща къмъ месица. Да ли и нему не било тъй назначено да залови място мяжду планеты-тѣ? Едно късо изслѣданіе откроало негова истиненъ характеръ. Той не можалъ да бѫде планета, коя-то да са движи около слънце-то **вжтрѣ** въ земна-та орбита; защо-то въ такъвъ случаѣ въ него быхъ са забѣлѣжили сѫщо таквизи спиранія и стжписванія, както у Марса, Юпитера и Сатурна. Неизмѣняемостъ-та на негова діаметръ, за наблюдателя на земя-та, пристъединена съ всички тѣзи съображенія, утвърдяvalа фактъ-тѣ за второстепенностъ-та на негово-то значеніе; и както единъ любимецъ министъръ, кой-то придрожава въ изгнаніе своя сваленъ отъ прѣстола монархъ, тъй сѫщо и вѣрната мясяцъ са прилепиль о земя-та и върви по-дыря въ нейно-то бѣгство прѣзъ пространство-то.

Таквазъ е прѣкрасна-та система, коя-то създалъ великия полски астрономъ. Далечъ отъ да е съвршена, тя била основана на истини; и макаръ много измѣненія, рано или късно, могло и трѣбало да произлезатъ въ нея, обаче пъленъ прѣвратъ никога не можалъ да поколебае нейно-то твърдо основаніе. По тѣзи теории, като са прielо слънце-то за центръ на движениe-то, отстѣрили са най-забѣлѣжителни-тѣ неправил-